

GLASVEZEL VOOR IEDEREEN IN VIJFHEERENLANDEN

Inhoud

Korte samenvatting van de inhoud.....	3
Inleiding.....	4
Wat willen we bereiken?	5
<i>Nutsvoorziening</i>	5
<i>“Onrendabel” buitengebied voor glasvezelpartijen</i>	5
<i>Maatschappelijk belang</i>	5
Wat doen we ervoor?	6
<i>Doelen en uitgangspunten</i>	6
<i>Samenwerken</i>	6
<i>Draagvlak</i>	6
<i>GiessenlandenNet</i>	6
<i>Stichting VijfheerenlandenNet</i>	6
<i>VijfheerenlandenNet BV</i>	7
<i>Vraagbundeling</i>	7
<i>Aanleg glasvezelnetwerk</i>	7
Wat zijn de kosten? Wat is de dekking?	8
<i>Model I</i>	8
<i>Model II</i>	9
<i>Verschillen tussen de twee modellen</i>	9
<i>Wat als de 45% niet wordt gehaald?</i>	10
<i>Businesscase</i>	10
Convenant.....	10
Minumusregeling	10
Vervolgproces	11
Communicatie	11
Bijlage 1.....	12
Bijlage 2.....	13
Bijlage 3.....	14

Korte samenvatting van de inhoud

In 2017 heeft Vitaal Dorp Everdingen contact gezocht met Stichting GiessenlandenNet (SGN) met het verzoek om informatie te delen, want binnen de gemeenschap Everdingen bestaat de behoefte om aangesloten te worden op een snelle internet verbinding. Dit geldt niet alleen voor de inwoners van het buitengebied, maar voor iedereen in Everdingen. Binnen de kern is het netwerk oud en weinig onderhouden, geeft veel storingen en resulteert in onvoldoende snelheid.

Mede door het initiatief van Vitaal Dorp Everdingen heeft ook gemeente Vianen aan SGN gevraagd hoe een en ander in elkaar zit. De bestuursleden van GSN hebben in verschillende samenstellingen informatie gedeeld met ambtenaren en wethouders. Behalve dat er informatie is gedeeld, zijn er verschillende presentaties gegeven en hebben er meerdere gesprekken plaatsgevonden.

De behoefte van een snelle internetverbinding is er ook in andere gemeenschappen binnen Vijfheerenlanden. Met name in de gemeenschappen van Everdingen, Leerdam, Vianen, Oosterwijk, Kedichem, Lexmond en Hagestein leeft de wens om een nutsvoorziening in de vorm van een glasvezelnetwerk te krijgen. Verschillende bedrijventerreinen en industriegebieden zitten te springen op een snelle internverbinding. Door de aanstaande fusie heeft Vitaal Dorp Everdingen het voortouw genomen om te onderzoeken of het mogelijk is om een netwerk te realiseren voor heel Vijfheerenlanden.

Uit het uitgebreide onderzoek blijkt dat het mogelijk is dit voor elkaar te krijgen en is het gelukt een gedegen plan uit te werken om de hele gemeente Vijfheerenlanden te voorzien van deze nutsvoorziening. Gemeente Vijfheerenlanden heeft nu de unieke kans om dit voor haar gemeenschap voor elkaar te krijgen. Samen met de gemeenschap moet het lukken om deze nutsvoorziening voor nu en in de toekomst te realiseren. Het sterke hiervan is dat de gemeente de mogelijkheid krijgt om binnen alle Staatssteun regels samen met de inwoners, bedrijven, maatschappelijke verenigingen een eigen netwerk te realiseren.

Om dit daadwerkelijk te realiseren is er politiek draagvlak nodig. Om iedereen in Vijfheerenlanden te voorzien van een snelle internet verbinding is een investering noodzakelijk. Stichting VijfheerenlandenNet heeft hiervoor een plan opgesteld inclusief een uitgebreide businesscase. Het bestuur wil dit graag met het nieuwe bestuur van Vijfheerenlanden delen.

Het plan van VijfheerenlandenNet wijkt enigszins af van GiessenlandenNet en Molenwaard. Het gemeentebestuur van Giessenlanden heeft destijds een bewust risico genomen om met te weinig aansluitingen toch te gaan aanleggen. Dit heeft er in geresulteerd dat de businesscase in de eerste jaren onder druk staat. De gemeenteraad van Giessenlanden heeft hierin haar verantwoordelijkheid genomen. Door deze ervaring hebben we nog beter inzicht in de risico's en kunnen we dit voorkomen in Vijfheerenlanden.

Inleiding

Medio 2017 is er in het college informeel gesproken over de mogelijkheid om een glasvezelnetwerk aan te leggen binnen de gemeente Vianen. Er is in het college van burgemeester en wethouders afgesproken om de mogelijkheden voor een glasvezelnetwerk in Vijfheerenlanden te onderzoeken.

De gemeente Giessenlanden en Molenwaard waren op dat moment bezig met hetzelfde vraagstuk en daarom is er contact met hen gezocht. Wij hebben ons door hen laten informeren hoe zij dit vraagstuk hebben opgepakt. Giessenlanden en Molenwaard hebben bewust gekozen om de aanleg van glasvezel volledig over te laten aan het bewoners initiatief. De voornaamste argumenten om dit niet over te laten aan de commerciële glasvezelmarkt was omdat deze partijen alleen voor het buitengebied interesse hadden. Zederik en Molenwaard hebben wel een aantal kernen waar het glasvezelnetwerk door KPN Reggefiber is aangelegd. Het gevolg hiervan is dat binnen gemeente Vijfheerenlanden en Molenwaard een aantal woonkernen voorzien zijn van een glasvezelnetwerk, maar de buitengebieden en kleinere kernen niet beschikken over een glasvezelnetwerk.

Gemeente Giessenlanden heeft onderzocht of er gemeenten zijn waarbij de reguliere glasvezelpartijen wel het voor hen onrendabele buitengebied hebben voorzien van een glasvezelnetwerk. Helaas zijn er geen gemeenten gevonden waar de reguliere glasvezelpartijen, zelfstandig bereid zijn, om ook in het buitengebied een glasvezelnetwerk aan te leggen. Uit gesprekken en bezoeken van andere gemeenten blijkt dat glasvezelpartijen op basis van hun winst oogmerk, alleen geïnteresseerd zijn in de voor hun rendabele en winstgevende dichtbevolkte woonkernen. De reguliere glasvezelpartijen zijn alleen bereid een glasvezelnetwerk aan te leggen in het voor hen onrendabele buitengebied, wanneer de betreffende gemeente het onrendabele deel voor haar rekening wil nemen (convenant). De voordelen en opbrengsten blijven echter wel voor de glasvezelpartijen.

In juni 2018 heeft het college aan de hand van een rapport van Dico Breedband besloten om de aanleg niet uit te laten voeren in de vorm zoals GiessenlandenNet heeft gedaan, maar het over te laten aan marktpartijen. Helaas hebben we moeten constateren dat het rapport onvolledig en onzorgvuldig is opgesteld. In dat kader zijn de initiatiefnemers van Vitaal Dorp Everdingen niet geraadpleegd. De Stichting VijfheerenlandenNet is van plan om eenzelfde structuur en aanpak te volgen als de gemeente Giessenlanden en Molenwaard hebben gevolgd: het gehele gebied, kernen en buitengebied voorzien van een toekomstbestendig glasvezelnetwerk.

Gemeente Giessenlanden en Molenwaard, per 1 januari 2019 gemeente Molenlanden, hebben het als volgt aangepakt. Zij hebben het initiatief genomen om een glasvezelnetwerk te realiseren inclusief het voor de glasvezelpartijen onrendabele buitengebied. Gemeente Giessenlanden en Molenwaard hebben hierbij de zogenoemde coöperatieve gedachte gehanteerd. Door de aanlegkosten van het glasvezelnetwerk te verdelen over alle deelnemende aansluitingen, is een dekkende exploitatie mogelijk. Dit ongeacht of de aansluiting wel of niet in het buitengebied ligt. Een belangrijke voorwaarde is dat de dekkinggraad minimaal 45% van de beschikbare aansluitingen moet zijn, om een dekkende exploitatie te halen. Bij de reguliere glasvezelpartijen ligt dit percentage op 50% en dan alleen nog voor het buitengebied.

Om deze dekkinggraad boven de 45% te krijgen is het belangrijk dat de gemeente, ondernemers, "stakeholders" en internet service providers (ISP'ers) goed met elkaar samenwerken. Iedere partij doet dit vanuit andere belangen en overtuigingen. Uiteindelijk is er een gezamenlijk doel, namelijk het tot stand brengen van een open, betaalbaar en gebiedsdekkende nutsvoorziening in de vorm van een glasvezelnetwerk.

Wat willen we bereiken?

Nutsvoorziening

In de discussie omtrent de leefbaarheid van kernen door behoud van voorzieningen, mag een nutsvoorziening in de vorm van een glasvezelnetwerk niet ontbreken. Om deze maatschappelijke nutsvoorziening gerealiseerd te krijgen, is het van belang dat gemeente Vijfheerenlanden, of namens haar de Stichting VijfheerenlandNet, samen met een aantal ondernemers uit de gemeente, "stakeholders" uit dorps(be)raden en/of (sport)verenigingen, een commerciële marktpartij (aannemer) in gesprek te gaan. Alleen op deze manier is het mogelijk om een gebiedsdekkend glasvezelnetwerk aan te leggen binnen Vijfheerenlanden.

Afhankelijk van het gekozen financiële model is het mogelijk dat dit financieel voordeel oplevert, maar wel met de bijbehorende verantwoorde financiële risico's. Bij het hoofdstuk financiën komen we daar uitgebreid op terug.

Waarom een gebiedsdekkend glasvezelnetwerk en waarom niet over laten aan de markt? Binnen onze samenleving worden steeds meer activiteiten gedigitaliseerd en het is de verwachting dat dit de komende decennia alleen maar meer zal worden. De ontwikkelingen op dit gebied volgen elkaar in rap tempo op. De reguliere glasvezelpartijen zien deze ontwikkelingen ook en spelen hier slim op in. De reguliere glasvezelpartijen leggen op dit moment alleen glasvezel aan in de voor hun rendabele gebieden. Behalve dat deze glasvezelpartijen een flink rendement halen, verwerven zij ook een monopoliepositie op het gebied van glasvezel binnen de betreffende gemeente. Tevens worden gemeente gevraagd om een convenant te sluiten wat in het geval van Vijfheerenlanden neerkomt op een inkomstenderving van ca. € 1,5 miljoen.

"Onrendabel" buitengebied voor glasvezelpartijen

Onze lintbebouwingen en polders vormen voor de gemeente Vijfheerenlanden een relatief groot buitengebied. In dit uitgestrekte buitengebied zitten agrariërs met veelal hightech bedrijven, zijn hier van oudsher bedrijven gevestigd en wonen er particulieren. Gezien de eerder genoemde digitalisering is een goede internetverbinding voor bedrijven noodzakelijk en voor particulieren (o.a. digitaal thuiswerken) erg aantrekkelijk. Zeker omdat de buitengebieden in het verleden niet zijn voorzien van CAI-kabel, waardoor het aanbod voor internet en televisie hier beperkt is. De bedrijven en particulieren zijn op dit moment afhankelijk van de normale telefoonlijn of verbinding via de ether. Door de huidige ontwikkelingen en genoemde groeiende digitalisering zijn deze beperkte mogelijkheden onvoldoende, waardoor bedrijven en particulieren uitwijken naar elders.

De gemeente Vijfheerenlanden kan (startende)ondernemers stimuleren om zich in Vijfheerenlanden te vestigen in bijvoorbeeld vrijgekomen bedrijfslocaties. Door het ontbreken van een goede internetverbinding (infrastructuur) zijn deze locaties op dit moment minder aantrekkelijk voor deze ondernemers. Door de aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied wordt Vijfheerenlanden als vestigingslocatie aantrekkelijker voor (startende)ondernemers. Op deze manier geeft Vijfheerenlanden serieus invulling aan het versterken van de lokale economie. Door te investeren in de lokale economie investeer je indirect ook in de gemeenschap, de leefbaarheid en andere voorzieningen, hetgeen prima aansluit bij de visie van het college en gemeenteraad.

Maatschappelijk belang

Uiteindelijk is er een breed maatschappelijk belang om een glasvezelnetwerk als nutsvoorziening te verkrijgen in geheel Vijfheerenlanden. Door de aanleg van dit glasvezelnetwerk krijgt de lokale economie een impuls en wordt deze voor de langere termijn versterkt. Vijfheerenlanden wordt zo een aantrekkelijkere gemeente voor (startende) ondernemers, maar ook bij onze huidige inwoners en ondernemers is een glasvezelnetwerk een grote wens. Bij dorps(be)raden staat een glasvezelnetwerk op de agenda, de inmiddels opgerichte Stichting VijfheerenlandenNet krijgt regelmatig vragen van inwoners of/ en wanneer er glasvezel komt en bedrijven zijn zeer geïnteresseerd. Uit gesprekken met ondernemers blijkt dat er behoefte is voor een glasvezelnetwerk op bijvoorbeeld bedrijventerreinen. Op verschillende bedrijventerreinen zijn ze zelfs zover dat bedrijven zijn aangesloten op een eigen glasvezelnetwerkje. Dit geeft aan dat er serieus behoefte is. De Stichting VijfheerenlandenNet is er van overtuigd dat glasvezel de sociale cohesie en gemeenschapszin bevordert, de zelfredzaamheid vergroot en het zelfregulerend vermogen van de gemeenschap wordt gefaciliteerd.

Wat doen we ervoor?

Doelen en uitgangspunten

Het doel van Stichting VijfheerenlandenNet is dat het een open, gebiedsdekkend en betaalbaar netwerk wordt voor **IEDEREEN** in de Vijfheerenlanden. Met open wordt bedoeld dat iedere dienstenleverancier of te wel internet service provider (ISP'er) zijn of haar diensten mag leveren over het glasvezelnetwerk. In het eerste jaar wordt er bewust met maar een beperkt aantal ISP'ers een overeenkomst aangegaan. Deze ISP'ers krijgen voor het eerste jaar het exclusieve alleenrecht, waardoor wij in staat zijn om een eenduidig, duidelijk pakket aan te bieden tegen een scherpe prijs. ISP'ers worden uitgenodigd hiervoor een aanbieding te doen.

Na het eerste jaar wordt het netwerk opengesteld voor alle providers en kan er concurrentie gaan ontstaan op het netwerk. Op dit moment zijn alle glasvezelnetwerken van de reguliere glasvezelpartijen gesloten en bepaald de eigenaar of andere providers erop mogen of niet. Volgens de "Opta" moeten het open netwerken zijn, maar doordat ze de prijzen hoog houden voor de concurrentie zijn deze netwerken feitelijk gesloten. Met gebiedsdekkend wordt bedoeld iedereen in Vijfheerenlanden, dus ook de ver afstaande boerderijen in het buitengebied met hoge aanlegkosten. Betaalbaar spreekt voor zich, want als er geen concurrerende prijs is met de bestaande netwerken komt het VijfheerenlandenNet niet van de grond.

Samenwerken

De eerste stap die gezet is na het informatie verzamelen was bezien of er draagvlak is onder "stakeholders" binnen onze gemeente. Hiervoor zijn er uit onze gemeenschap diverse mensen benaderd om te peilen of glasvezel überhaupt leeft in Vijfheerenlanden. Zoals verwacht is glasvezel een veel gehoorde wens binnen onze gemeenschap. Om tot een weloverwogen besluit te komen is er toenadering gezocht met Stichting GiessenlandenNet, die in Giessenlanden een netwerk heeft draaien. Voor VijfheerenlandenNet levert een koppeling met het netwerk van GiessenlandenNet een aantal voordelen op. Naast het benutten van opgedane kennis is er voordeel op operationele kosten te behalen, zoals op de backbone en infrastructuur. Door direct te koppelen aan het netwerk kunnen sneller adressen operationeel worden opgeleverd en direct inkomsten gegenereerd. Vanuit Stichting Glasvezel Molenwaard komt ondersteuning op het gebied van marketing en communicatie.

Draagvlak

Om uiteindelijk dit glasvezelnetwerk van de grond te krijgen is het belangrijk om draagvlak te hebben bij de "stakeholders" die een deel van onze gemeenschap vertegenwoordigen. Uiteraard waren er wel een aantal vragen bij de Stichting VijfheerenlandenNet. Bijvoorbeeld de vraag of wij wel in staat zijn om te concurreren met Ziggo? Of kunnen we de benodigde 45% van de inwoners wel overtuigen van het glasvezelproduct? Vanaf zomer 2017 zijn er vele overleggen geweest en heeft elk lid van de werkgroep zich verdiept in glasvezel. Dit in combinatie met de wensen van de particulieren, het bedrijfsleven en de dorps(be)raden schept de verwachting dat er voldoende draagvlak is voor dit project binnen onze gemeenschap.

GiessenlandenNet

Behalve de "stakeholders" waaronder de gemeente en de stichting is er een partij nodig die beschikt over kennis en "know how" binnen de glasvezelwereld. En misschien nog wel belangrijker, die ook bereid is om het voor de reguliere glasvezelpartijen onrendabel gebieden te voorzien van glasvezel. Wij zijn uiteindelijk terecht gekomen bij GiessenlandenNet. GiessenlandenNet heeft in gemeente Giessenlanden het aanleggen van het glasvezelnetwerk gerealiseerd en is één van de grondleggers van het idee om de voor de reguliere glasvezelpartijen onrendabele gebieden wel mee te nemen. Stichting GiessenlandenNet is een partij zonder winst oogmerk, maar beschikt wel over de noodzakelijke kennis die nodig is voor een dergelijk project.

Stichting VijfheerenlandenNet

Om uiteindelijk het glasvezelnetwerk gerealiseerd te krijgen is het noodzakelijk dat er nauw samengewerkt wordt tussen de "Stakeholders", ambassadeurs, gemeente Vijfheerenlanden en Stichting VijfheerenlandenNet. Aangezien het aanleggen van deze nutsvoorziening een commerciële zaak is, mag op basis van de Europese wet en regelgeving de gemeente Vijfheerenlanden alleen tegen strikte normen hier zelf een netwerk aanleggen. Om zeker te zijn dat de gemeente handelt binnen de wet en regelgeving van Europa in het kader van Staatssteun, is het verstandig dat gemeente Vijfheerenlanden net als gemeente Giessenlanden en gemeente Molenwaard, het aanleggen aan een stichting (Stichting VijfheerenlandenNet) overlaat. Het bestuur van deze stichting is aandeelhouder in VijfheerenlandenNet BV en daarmee verantwoordelijk voor het toezicht op de directie, die zich bezighoudt met de aanleg en instandhouding van het glasvezelnetwerk. Het bestuur van gemeente Vijfheerenlanden geeft het

mandaat in feite aan dit bestuur. Het is aan te bevelen om een bestuurlijke toezichthouder aan te wijzen voor de stichting in de vorm van een Raad van Commissarissen.

Op dit moment zijn er drie werkgroepleden die deel nemen in het bestuur van de Stichting VijfheerenlandenNet. Dit zijn de heer Kid Schuijt in de functie van voorzitter a.i., de heer Ernest Neijenhuis als secretaris, de heer Bob Groenenveld als penningmeester en de heer Hans van Zanten in de functie als bestuurslid communicatie en woordvoerder. Voor de PR worden wij ondersteunt met kennis vanuit de Stichting Glasvezel Molenwaard.

VijfheerenlandenNet BV

In VijfheerenlandenNet BV komt de directie en het management die daadwerkelijk de uitvoering van de aanleg voor haar rekening neemt. Vanuit deze BV worden zaken gedaan met betrokken partijen die nodig zijn om het glasvezelnetwerk in de grond te krijgen. VijfheerenlandenNet BV legt verantwoording af aan haar aandeelhouders zijnde Stichting VijfheerenlandenNet en de in te stellen RvC. De stichting legt hierbij weer verantwoording af aan de gemeente Vijfheerenlanden en de benodigde particuliere investeerders. De particuliere investeerders zijn bij voorkeur ondernemers, doch niet uitsluitend, uit de regio Vijfheerenlanden. Er wordt ook gedacht aan het uitgeven van obligaties aan inwoners die dit project een warm hart toe dragen.

Vraagbundeling

Om een dekkende exploitatie te krijgen is het noodzakelijk dat 45 % van de beschikbare 21.000 aansluitingen een jaarcontract afsluit met de geselecteerde ISP'ers. Om deze 45% te halen is onder andere het enthousiasme van werkgroepleden en ambassadeurs nodig. De ambassadeurs, "stakeholders" en (het nieuwe) gemeentebestuur gaan in de periode oktober 2018 tot maart 2019 de gemeente in, om inwoners te overtuigen van het glasvezelproject. Informatieavonden in dorpshuizen, gesprekken met inwoners, huis aan huisbladen, direct mailing en canvassen zijn onderdeel van dit vraagbundelingstraject. Ook worden er diverse acties gehouden zoals bijvoorbeeld de actie: "een tientje voor een vriendje". Elke inwoner die wordt aangebracht door een vereniging ontvangt daarvoor € 10,00 waardoor we gelijk een financiële impuls geven aan het verenigingsleven.

Uitgangspunt voor het glasvezelproject VijfheerenlandenNet is dat de gemeente Vijfheerenlanden de benodigde voorinvestering van € 150.000 voor het opzetten van het vraagbundelingstraject voor haar rekening neemt. Dit kan door gebruik te maken van de MINIMIS-regeling. Als de benodigde minimale 45% van de aansluitingen gehaald wordt kan het project van start en komt deze investering van € 150.000 terug naar de gemeente uit de exploitatie van het netwerk. Mocht het onverhoopt niet lukken om dit percentage te halen, dan is gemeente Vijfheerenlanden deze € 150.000 kwijt. Dit is wat ons betreft het grootste risico voor gemeente Vijfheerenlanden. De gemeenten Giessenlanden en Molenwaard hebben ook op deze manier het opstarten van de gemeente brede vraagbundeling gefaciliteerd.

Aanleg glasvezelnetwerk

Als de vraagbundeling een succes is en minimaal 45% van de inwoners meedoet, wordt gestart met de (voorbereiding op de) aanleg van het netwerk. Een van de uitgangspunten van de stichting VijfheerenlandenNet is, dat alle lokale ondernemers de mogelijkheid moeten krijgen om op basis van marktconforme tarieven werk te krijgen bij de aanleg. Of het nou gaat om graafwerkzaamheden of installateurs, iedereen groot of klein moet deze kans krijgen. Hiermee proberen we de lokale economie te stimuleren wat bijdraagt aan de coöperatieve gedachte. Om synergievoordeel te behalen zal het glasvezelnetwerk gekoppeld worden aan het netwerk van GiessenlandenNet. Als het netwerk eenmaal wordt aangelegd leert de praktijk dat de mogelijke twijfelaars of de 'eerst zien dan geloven' inwoners, alsnog een aansluiting willen. Bij de aanleg sluiten we elk adres in Vijfheerenlanden aan uitgezonderd de adressen in de kernen die al een glasvezelaansluiting hebben. Hierdoor kunnen wij net als Ziggo wifi-spots leveren voor al onze inwoners. Latere deelnemers zullen een deel van de aanlegkosten om de aansluiting in huis te brengen dan voor eigen rekening moeten nemen.

Wat zijn de kosten? Wat is de dekking?

De kosten voor het aanleggen van een glasvezelnetwerk met 21.001 aansluitingen in de gehele Vijfheerenlanden worden op dit moment geraamd op € 25.000.000 exclusief BTW. Om dit benodigde bedrag bij elkaar te krijgen zijn er twee verschillende financiële modellen uitgewerkt. Voor alle modellen geldt dat er voor adressen in het buitengebied een éénmalig bijdrage van € 750,00 per huisaansluiting moet worden voldaan.

Vijfheerenlanden		
buitengebied	2925	13%
kernen	18758	84%
Industrie	658	3%
Totaal adressen	22.341	100%

Vijfheerenlanden		
buitengebied	2750	13%
kernen	17633	84%
Industrie	619	3%
Adressen minus 6% vervuiling	21.001	100%

Aanlegkosten Vijfheerenlanden		
Financiering gemeente	70%	€ 17.500.000
Risico kapitaal stichting	15%	€ 3.750.000
Risico kapitaal gemeente	15%	€ 3.750.000
Totaal		€ 25.000.000

Model I

Bij dit model wordt 70% van de benodigde € 25.000.000, zijnde € 17.500.000, geleend bij de gemeente Vijfheerenlanden tegen een marktconforme rente. In het kader van de Europese wet- en regelgeving mag dit alleen tegen een marktconform rentepercentage (rond de 4%) om staatssteun te voorkomen. Dit vreemd vermogen wordt geleend aan Vijfheerenlanden BV die dit binnen een looptijd van 25 jaar zal terugbetalen aan gemeente Vijfheerenlanden. Gemeente Vijfheerenlanden krijgt hiervoor het glasvezelnetwerk als hypothecair onderpand. De waarde van een glasvezelnetwerk wordt in eerste aanleg bepaald door de waarde die het kost om deze te herbouwen en deze stijgt op dit moment jaarlijks.

Gemeente Vijfheerenlanden zou hier een risico van € 17.500.000 kunnen lopen als VijfheerenlandenNet BV vanaf het begin niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen. Echter, doordat gemeente Vijfheerenlanden het hypothecaire onderpand heeft op het netwerk is dit risico beperkt. Tevens is het zo dat door aan te sluiten op het glasvezelnetwerk van GiessenlandenNet, direct inkomsten worden gegeneerd door directe aansluitingen. Het grootste risico voor gemeente Vijfheerenlanden zit in de aanlegfase. Als de aannemer die het aanlegt onverhoopt niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen tijdens de aanleg, dan moet er een andere partij gevonden worden die dit netwerk kan aanleggen. Deze partijen zijn er, maar dit kost altijd tijd en geld. Als het glasvezelnetwerk eenmaal operationeel is, heeft het waarde hetgeen tot zekerheid dient voor de financiering door middel van het hypotheekrecht. De verwachting is dat het glasvezelnetwerk bij een gebruikersgraad van 45% of meer, na aanleg in waarde stijgt. De gemeente kan via de Bank Nederlandse Gemeente tegen een zeer laag rentetarief lenen, waardoor het risico lager wordt.

Nu blijft er nog € 7.500.000 (30%) over die gefinancierd moet worden door middel van inbreng van eigen vermogen en risicodragende leningen. Door de Europese regelgeving mag gemeente Vijfheerenlanden maximaal de helft hiervan, zijnde € 3.750.000 (15%) inbrengen. De enige mogelijkheid om dit te kunnen doen is door dit bedrag als lening te verstrekken aan Stichting VijfheerenlandenNet. Stichting VijfheerenlandenNet investeert dit bedrag in VijfheerenlandenNet BV in de vorm van eigen vermogen en/of achtergestelde leningen met een looptijd van maximaal 10 jaar. De resterende helft € 3.750.000 (15%) wordt ingebracht door derden.

Om de coöperatieve gedachte te versterken is er afgesproken dat inwoners en/of ondernemers uit de gemeente Vijfheerenlanden, via stichting VijfheerenlandenNet, mee mogen investeren in het glasvezelnetwerk. De inbreng van deze inwoners en/of ondernemers gaat af van de € 3.750.000 die gemeente Vijfheerenlanden kan investeren.

Over de investering van het totale ter beschikking gestelde aansprakelijk vermogen van € 7.500.000 (30%) wordt een opbrengst verwacht die ergens ligt tussen de 6 tot 8%. Het totale rendement kan afhankelijk van het succes oplopen tot 9-10%. Afhankelijk van de verdeling tussen de inbreng van eigen vermogen of achtergestelde lening kan dit rendement en het moment waarop dit beschikbaar komt variëren. Het uiteindelijke rendement voor gemeente Vijfheerenlanden is op dit moment nog niet zeker, maar in ieder geval evenredig/gelijkwaardig aan dat van de andere financiers.

Financiële consequenties (meerjaren)begroting

Bij een marktconforme rente van ca. 4% per jaar bedraagt de renteopbrengst bij een te verstrekken lening van € 17.500.000 het eerste jaar € 700.000 en zal aflopen naar mate er afgelost wordt. De rente en aflossing zullen pas na het 1^e volle jaar afgelost kunnen worden, daar er dan ook inkomsten van de abonnees binnenkomen. Over de volle looptijd zou dat aan rente-inkomsten een bedrag zijn van rond de € 9 miljoen. Op basis van de statuten vloeit een overschot op termijn terug aan de gemeenschap van de Vijfheerenlanden.

Voor de (achtergestelde) lening is de te verwachte opbrengst 6%-8% per jaar. Bij de maximale verstrekking van € 3.750.000 en een opbrengst van 6% gaat het om € 225.000 per jaar. De looptijd is maximaal 10 jaar. Deze opbrengst zal aflopen naar mate er afgelost wordt. De totale renteopbrengst over deze lening zal aan het einde van de looptijd op lopen tot ruim € 1.4 miljoen.

Model II

In dit model wordt het vreemd vermogen niet bij gemeente Vijfheerenlanden geleend maar bij een reguliere bank. Een reguliere bank wil een deel van € 17.500.000 wel lenen aan VijfheerenlandenNet BV, mits gemeente Vijfheerenlanden garant wil staan voor een substantieel bedrag en de reguliere bank het glasvezelnetwerk krijgt als hypotheccair onderpand. Voor deze garantstelling krijgt gemeente Vijfheerenlanden een premie van 3,8% per jaar. Dit is op jaarbasis een flink bedrag welke drukt op de exploitatie van VijfheerenlandenNet BV. De businesscase wordt door het betalen van deze premie aan gemeente VijfheerenlandenNet zwaarder belast dan bij model I en zal daardoor onhaalbaar blijken omdat het percentage deelnemers boven de 55% tot 60 % zal moeten stijgen

Als VijfheerenlandenNet BV niet meer aan haar betalingsverplichting kan voldoen zal de reguliere bank een beroep doen op garantstelling van gemeente Vijfheerenlanden en in het uiterste geval het glasvezelnetwerk verkopen. Uiteraard zal deze reguliere bank ook in gesprek gaan met gemeente Vijfheerenlanden, maar hierbij hebben wij niet de regie en dat is strategisch gezien niet wenselijk. Ondanks dat de gemeente Vijfheerenlanden voor een lager bedrag risico loopt, is het risico in dit model niet wezenlijk lager. Wellicht is deze hoger omdat in dit model geen enkele zekerheid (onderpand) wordt verkregen en de exploitatie zwaarder belast wordt door de garantstellingpremie.

De maximale investering van eigen vermogen, de zeggenschap en eigendomsverhouding blijven hetzelfde als bij het financiële model I.

Verschillen tussen de twee modellen

Het belangrijkste verschil tussen de twee modellen is voornamelijk de keus om als gemeente Vijfheerenlanden wel of niet de financierfunctie te willen vervullen. Als het een maatschappelijk/publiek belang betreft kan en mag de gemeente optreden als financier. Door te financieren verwerft de gemeente het hypotheekrecht waarmee je een waarborg creëert. Ongeacht wat er in de toekomst gebeurt, houdt de gemeente altijd een claim op de infrastructuur. De risico's en opbrengsten variëren in beide modellen.

In beide modellen wordt voorgesteld dat gemeente Vijfheerenlanden € 3.750.000 eigen vermogen investeert in de stichting VijfheerenlandenNet, die het op haar beurt investeert in VijfheerenlandenNet BV. Dit bedrag is 15% van de totale kosten voor de aanleg van het glasvezelnetwerk. Hiervoor krijgt gemeente Vijfheerenlanden in beide modellen voor het onderdeel eigen vermogen een renteopbrengst van 6-8% per jaar. (bij 6%: € 225.000 per jaar) Het tijdstip van uitbetaling hiervan is in beide modellen afhankelijk van het succes van de exploitatie. In model I zal dit eerder kunnen zijn omdat geen garantstellingpremie aan de gemeente betaald hoeft te worden.

Bij model I krijgt gemeente Vijfheerenlanden een marktconforme rente van ca. 4% per jaar volgens de Europese richtlijnen. Dit komt neer op ca. € 700.000 per jaar en zal aflopen naar mate er afgelost wordt. Hierbij is het risico in principe afgedekt, doordat de gemeente Vijfheerenlanden het hypothecaire onderpand op het glasvezelnetwerk verkrijgt. Na aanleg van het glasvezelnetwerk en bij een gebruikergraad van 50% of meer stijgt het netwerk in waarde.

Bij model II krijgt gemeente Vijfheerenlanden jaarlijks een premie van 3,8% voor de eerste 12 jaar en 1 maand van de € 3.750.000 garantstelling.

Door de mogelijkheid voor inwoners en/of ondernemers om mee te investeren, is het op dit moment niet mogelijk om voor de gemeente Vijfheerenlanden de exacte bedragen, rentepercentages of rendementen te benoemen. Wel is duidelijk dat de totale projectkosten op dit moment geraamd zijn op € 25.000.000. De genoemde bedragen voor de garantstelling en de percentages voor de inbreng van eigen vermogen en achtergestelde leningen zijn hierop gebaseerd.

Wat als de 45% niet wordt gehaald?

Er bestaat een mogelijkheid dat na een intensief vraagbundelingstraject niet de benodigde 45% van de aansluitingen bereid zijn mee te doen. Wanneer dit percentage niet boven de 45% komt moeten we constateren dat er onvoldoende draagvlak is voor glasvezel in de gehele gemeente Vijfheerenlanden.

Wanneer het percentage niet meer is dan 45% maar wel hoger dan 40% is er de mogelijkheid dat plan B in werking wordt gesteld. En dat betekent dat in de engineering aanpassingen gedaan zouden moeten worden. Te denken valt dat de bekabeling niet direct voor de deur worden gelegd maar in de verdeelkast. Latere aansluitingen zullen dan door de gebruiker betaald moeten worden. Dit is afhankelijk van de benodigde bedragen en het uiteindelijke businessplan.

Businesscase

Op dit moment heeft de Stichting VijfheerenlandenNet een businesscase. Deze businesscase kan onder geheimhouding ter beschikking worden gesteld aan het bestuur. De stichting VijfheerenlandenNet heeft contact met een financieel adviseur om het businessplan verantwoord door te rekenen. Op basis van ervaringen van Stichting GiessenlandenNet wordt verwacht dat de dekkingsgraad zal toenemen als het netwerk eenmaal operationeel is. Vanuit een voorzichtigheidsprincipe is echter afgesproken dat er een businesscase wordt gemaakt waarbij de aanvangsdekkingsgraad van 45% de komende jaren stabiel blijft. Het uitgangspunt is dat deze businesscase in relatie met de benodigde investeringen dekkend is voor de komende 15 tot 20 jaar. Indien de dekkingsgraad inderdaad zal stijgen komt dit de businesscase alleen maar ten goede.

Uiteindelijk zullen de gemeente Vijfheerenlanden en de inwoners/ondernemers uit gemeente Vijfheerenlanden alleen eigen vermogen investeren als er een verantwoorde businesscase is voor dit project.

Convenant

Tussen de gemeente Vijfheerenlanden en de Stichting wordt een convenant opgesteld met de voorwaarden waarop beide partijen overeenstemming hebben bereikt. In het convenant dient minstens te staan dat alle woon-, bedrijfs-, instellingen- en schooladressen in Vijfheerenlanden, worden aangesloten op het glasvezelnetwerk. In ieder geval dat de glasvezelkabel voor de gevel of op de erfgrans wordt neergelegd. Alle abonneementhouders worden op het glasvezelnetwerk aangesloten. Er zijn reeds door VijfheerenlandenNet suggesties voor het convenant aangeleverd.

Minumusregeling

Voor een volledige start met de vraagbundeling wordt er door VijfheerenlandenNet een beroep gedaan van de minimumregeling, dit schriftelijk verzoek is al eerder aan de gemeente voorgelegd. Het gaat om een bedrag van € 150.000. Dit bedrag dient als subsidie te worden behandeld. Als de aanleg met de 45% van start gaat, wordt dit bedrag aan het eind van de looptijd zonder rente terugbetaald. Op 14 september 2019 is een officiële aanvraag voor deze regeling aan het college van Vianen verstuurd, waar korthedshalve naar wordt verwezen.

Met dit bedrag wordt alle aandacht gegeven aan de vraagbundeling. Vooral gericht op marketing, zowel in schrift als digitaal, alsmede ambassadeurs werven en op de verschillende locaties informatie geven aan de inwoners en het onderhouden van de website www.VijfheerenlandenNet.nl

Vervolgproces

Gezien de concurrentiegevoeligheid, de genoemde bedragen, de nog komende aanbestedingen, de genoemde personen, is het wenselijk om voor dit stuk een voorlopige geheimhoudingsplicht op te leggen conform artikel 10 WOB. Met de gemeente Vijfheerenlanden is al een NDA overeengekomen. Wanneer u iets uit dit stuk openbaar wilt maken, dan willen wij hier graag vooraf over worden gevraagd. Tevens verzoeken wij u om iedereen die door u om advies gevraagd wordt of anderszins betrokken is, te wijzen zich te houden aan de geldende NDA.

Communicatie

Gezien de geheimhouding is er voorlopig geen inhoudelijke communicatie over dit project. De eerste communicatie zal starten wanneer echt gestart kan worden met de vraagbundeling. Dit staat gepland om met een nieuwe impuls door te starten in januari 2019. De dan benodigde communicatie zal in overleg tussen de Stichting VijfheerenlandenNet en de afdeling communicatie van de gemeente worden vorm gegeven.

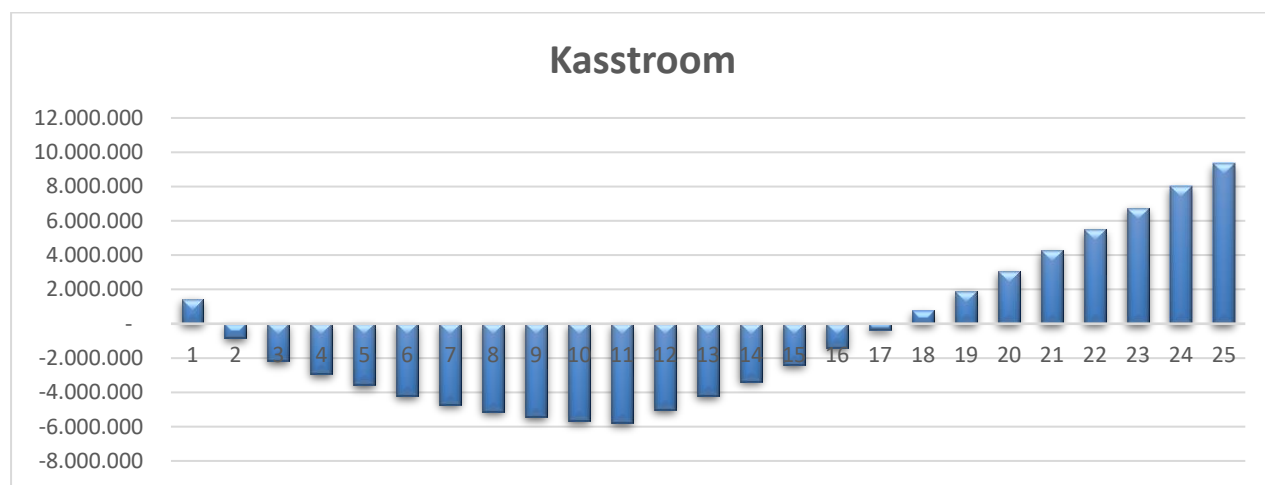
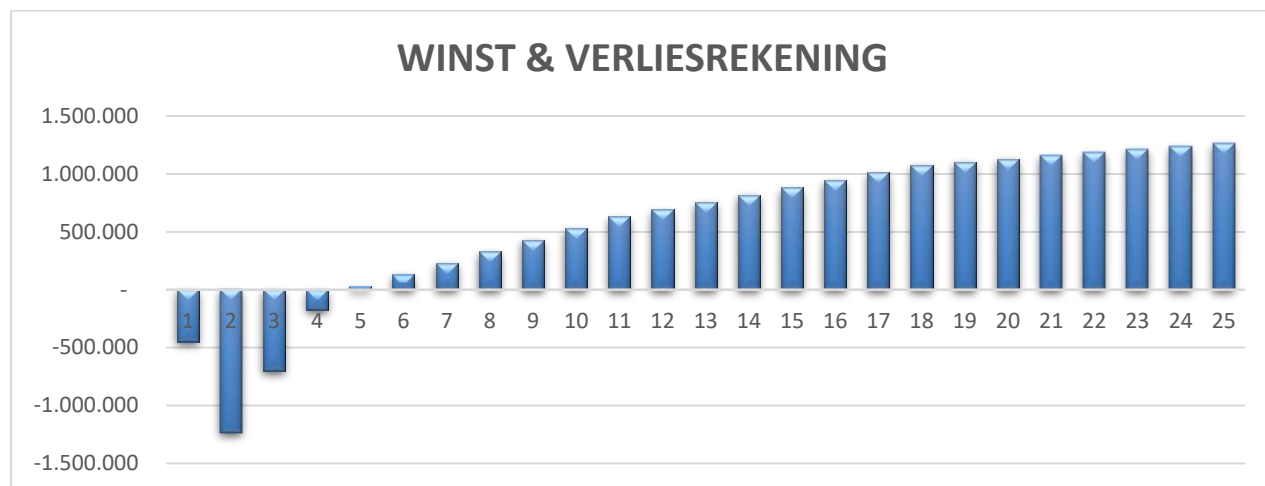
Bijlage 1

Sheets financieel : Nog geen accountantscontrole toegepast

Scenario:

Lening € 17.500.000 4,2% 25 jaar

Lening € 7.500.000 7% 10 jaar

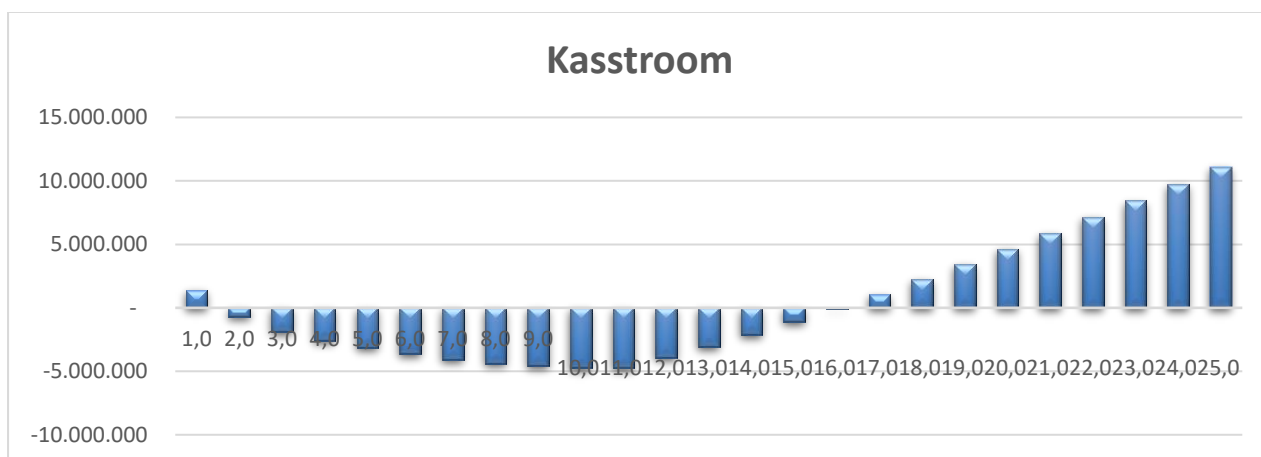
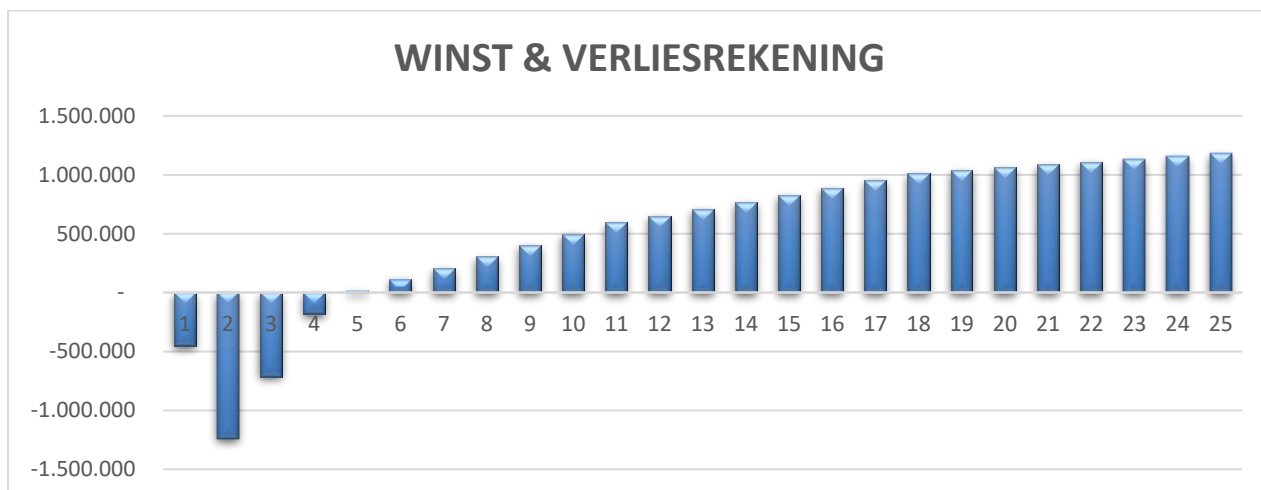
Bijlage 2

Scenario:

Lening € 17.500.000 4,2% 25 jaar

Lening € 3.750.000 7% 10 jaar en

Investeerders € 3.750.000 voor aandelen of obligaties

Bijlage 3

Scenario

Lening € 17.500.000 4,2% 25 jaar

Storting € 7.500.000 investeerders voor aandelen of obligaties

